Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2025)0256

Audiovisuaalmeedia teenuste direktiivist tulenevad kohustused Atlandi-üleses dialoogis

Euroopa Parlamendi 23. oktoobri 2025. aasta resolutsioon audiovisuaalmeedia teenuste direktiivist tulenevate kohustuste kohta Atlandi-üleses dialoogis (2025/2776(RSP))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse liikmesriikide pädevust arendada audiovisuaalvaldkonnas ulatuslikku kultuuripoliitikat kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikliga 3 ning Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklitega 6 ja 167,

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/1808, millega muudetakse direktiivi 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv), et võtta arvesse muutuvat turuolukorda[1],

– võttes arvesse UNESCO 20. oktoobri 2005. aasta kultuuri väljendusvormide mitmekesisuse kaitse ja edendamise konventsiooni,

– võttes arvesse nõukogu 2. mai 2025. aasta järeldusi audiovisuaalmeedia teenuste ja videojagamisplatvormi teenuste õigusraamistiku hindamise kohta[2],

– võttes arvesse komisjonile esitatud küsimust audiovisuaalmeedia teenuste direktiivist[3] tulenevate kohustuste kohta Atlandi-üleses

---

1 ELT L 303, 28.11.2018, lk 69, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/1808/oj.

2 ELT C, C/2025/2954, 26.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2954/oj.

3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv) (ELT L 95, 15.4.2010, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/13/oj).

dialoogis (O-000026/2025 – B10-0010/2025),

– võttes arvesse kodukorra artikli 142 lõiget 5 ja artikli 136 lõiget 2,

– võttes arvesse kultuuri- ja hariduskomisjoni resolutsiooni ettepanekut,

A. arvestades, et audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv on ELi audiovisuaalpoliitika nurgakivi ning selle eesmärk on luua ELis audiovisuaalmeedia teenuste ühtne turg ja samal ajal edendada kultuurilist mitmekesisust;

B. arvestades, et audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi eesmärk on tagada audiovisuaalsektoris õiglased tingimused kõigile, sealhulgas teleringhäälinguorganisatsioonidele, tellitavate teenuste osutajatele ja videojagamisplatvormidele; arvestades, et audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv sisaldab sätteid alaealiste ja tarbijate kaitseks ning vägivalla, vaenukõne ja terroristliku sisu ennetamiseks; arvestades, et audiovisuaalmeedia teenuste direktiiviga toetatakse Euroopa teoseid ja parandatakse ligipääsetavust ning selle eesmärk on tagada riigi reguleerivate asutuste sõltumatus;

C. arvestades, et audiovisuaalmeedia teenuste väljajätmine kaubandusläbirääkimiste kohaldamisalast on äärmiselt oluline, et EL ja selle liikmesriigid suudaksid säilitada ja suurendada oma suutlikkust kujundada ja rakendada kultuuri- ja audiovisuaalpoliitikat, mille eesmärk on kultuurilise mitmekesisuse edendamine ja kaitsmine;

D. arvestades, et audiovisuaalmeedia teenuste direktiivis nõutakse, et liikmesriigid tagaksid, et nende jurisdiktsiooni alla kuuluvad tellitavate audiovisuaalmeedia teenuste osutajad edastaksid vähemalt 30 % ulatuses Euroopa päritolu teoseid ning tõstaksid neid teoseid asjakohaselt esile; arvestades, et audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv võimaldab liikmesriikidel ka nõuda, et nende territooriumil asuvale vaatajaskonnale teenuseid pakkuvad välismaised audiovisuaalmeedia teenuste osutajad panustaksid rahaliselt Euroopa päritolu teoste tootmisse;

E. arvestades, et digiteenuste määruses ja e-kaubanduse direktiivis on sätestatud üldreeglid veebipõhistele vahendajatele, samas kui audiovisuaalmeedia teenuste direktiivis on sätestatud erireeglid audiovisuaalse sisu kohta; arvestades, et audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv peaks jääma peamiseks õigusraamistikuks mitmekesise, õiglase, turvalise ja konkurentsivõimelise audiovisuaalmeedia turu toetamisel ELis ning sõltumatu ja kultuuriliselt rikkaliku Euroopa sisu edendamisel;

F. arvestades, et USA presidendi Donald Trumpi 21. veebruari 2025. aasta memorandumi „Defending American Companies and Innovators From Overseas Extortion and Unfair Fines and Penalties“ (Ameerika äriühingute ja uuendajate kaitsmine välismaise

väljapressimise ning ebaõiglaste trahvide ja karistuste eest) eesmärk on loetleda tavad, mida peetakse USA äriühingute suhtes diskrimineerivaks, sealhulgas voogedastusteenustele seatud kohustused; arvestades, et USA 2025. aasta riiklikus kaubandusprognoosi aruandes nimetas Ameerika Ühendriikide kaubandusesindaja audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi väliskaubandustõkkeks;

G. arvestades, et USA administratsioon käsitab audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi kaubandustõkkena puuduliku hinnangu alusel, kui pidada silmas asjaolu, et direktiivi sätteid kohaldatakse neutraalsel ja mittediskrimineerival viisil kõigi, nii kodumaiste kui ka välismaiste ettevõtjate suhtes, tagades sellega ausa konkurentsi ja võrdsed tingimused;

H. arvestades, et president Trump on samuti teatanud oma kavatsusest kehtestada väljaspool Ameerika Ühendriike valmistatud filmidele 100 % maks;

I. arvestades, et 2023. aastal moodustasid USA filmid Euroopas 69 % kinokülastustest; arvestades, et üheksa kümnest Euroopas tegutsevast juhtivast televisiooni- ja tellitavate videoteenuste kontsernist kuulub USA ettevõtetele; arvestades, et 85 % ajast, mille eurooplased veedavad tellitavate videoteenuste platvormidel, on pühendatud kolmele USA voogedastusteenusele;

J. arvestades, et EL sõlmis 27. juulil 2025 Ameerika Ühendriikidega kaubanduslepingu, mis ei sisalda ELi digitaal- või audiovisuaalvaldkonna reguleerimisega seotud punkte; arvestades siiski, et president Trumpi hilisemad avaldused näivad viitavat tema soovile jätkata vastuseisu USA äriühingute reguleerimisele ELi poolt;

1. kutsub nõukogu ja liikmesriike üles toetama komisjoni audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi ja ELi kultuurierandi kaitsmisel rahvusvaheliste kaubandusläbirääkimiste kontekstis, tagamaks, et audiovisuaalmeedia teenused jäävad kaubanduslepingutest tulenevatest kohustustest välja, et säilitada ja arendada ELi ja selle liikmesriikide suutlikkust kujundada ja rakendada kultuuri- ja audiovisuaalpoliitikat, mille eesmärk on kultuurilise mitmekesisuse edendamine ja kaitse;

2. rõhutab, et audiovisuaalmeedia teenuste direktiivis sätestatud meetmed kujutavad endast avalikule huvile vastavat õiguspärast reguleerimist, mille eesmärk on kaitsta kultuurilist mitmekesisust, soodustades Euroopa teoste tootmist ja levitamist, ning kaitsta väljendusvabadust, meedia mitmekesisust ja demokraatlikke väärtusi; leiab, et kui audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi põhimõtetes tehtaks järeleandmisi, kahjustaks see tõsiselt Euroopa kultuurimudelit, eriti kuna audiovisuaalsektoris valitseb tihe rahvusvaheline konkurents;

3. tuletab meelde, et ELi toimimise lepingu artikli 167 kohaselt kuulub

kultuuripoliitika peamiselt liikmesriikide pädevusse; rõhutab, et subsidiaarsuse põhimõte ei kujuta endast mitte ainult pädevuse jaotamise reeglit, vaid ka olulist tagatist liidu kultuurilise mitmekesisuse kaitseks ning majandusliku ja tehnoloogilise võimu koondumise vastu väliste osalejate, eelkõige Ameerika ettevõtete kätte;

4. väljendab heameelt nõukogu 2. mai 2025. aasta järelduste üle audiovisuaalmeedia teenuste ja videojagamisplatvormi teenuste õigusraamistiku hindamise kohta, kus nõukogu rõhutab audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi olulist rolli õigusliku aluse loomisel mitmekesise, õiglase, turvalise, usaldusväärse ja konkurentsivõimelise audiovisuaalmeedia turu kaitsmiseks ja edendamiseks ELis, tagades samal ajal ka sõltumatu, usaldusväärse ja kultuuriliselt mitmekesise Euroopa sisu kättesaadavuse;

5. nõuab tungivalt, et komisjon lükkaks kindlalt tagasi kõik katsed pidada audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi kaubandusmoonutuseks ning kaitseks seda kui õiguspärast regulatiivset vahendit, mis on oluline, et tagada ELi kultuurilise mitmekesisuse, suveräänsuse ja pehme jõu kaitse nii Ameerika Ühendriikidega sõlmitavate kaubanduslepingute läbirääkimistel ja rakendamisel kui ka audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi hindamisel ja võimalikul muutmisel 2026. aastal;

6. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.